

Centre – State Relations

కేంద్రం-రాష్ట్ర సంబంధాలు

భారత రాజ్యాంగం యొక్క XI భాగం కేంద్ర-రాష్ట్ర సంబంధాలను స్పష్టంగా ప్రస్తావించింది. శాసన మరియు పరిపాలనా సంబంధాలు వేరు చేయబడ్డాయి. పార్ట్ XII కూడా ఆర్థిక సంబంధాల గురించి నియమాలను కలిగి ఉంది, ఎందుకంటే రాజ్యాంగం సమాఖ్య మరియు రాష్ట్ర చట్టాలను రెండింటినీ సమర్థించేందుకు ఏకీకృత న్యాయ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసింది, న్యాయవ్యవస్థలో అధికారాల విభజన లేదు. ఈ వ్యాసం కేంద్ర-రాష్ట్ర శాసనసభ, పరిపాలనా మరియు ఆర్థిక సంబంధాలను వివరిస్తుంది.

కేంద్రం మరియు రాష్ట్రాల మధ్య సంబంధాలను మూడు రకాలు

- శాసన సంబంధాలు
- పరిపాలనా సంబంధాలు
- ఆర్థిక సంబంధాలు

కేంద్రం మరియు రాష్ట్రం మధ్య శాసన సంబంధాలు

ఆర్టికల్ 245 నుండి 255 వరకు కేంద్రం మరియు రాష్ట్ర మధ్య శాసన సంబంధాలు చర్చించబడ్డాయి. ఆదర్శవంతమైన షెడరలిజం వలె, కేంద్రం మరియు రాష్ట్రం ఆర్టికల్ 245 నుండి 255 వరకు చర్చించబడ్డాయి. శాసన సంబంధాలలో నాలుగు అంశాలు ఉన్నాయి.

కేంద్రం మరియు రాష్ట్ర శాసనం యొక్క ప్రాదేశిక పరిధి

- మొత్తం భూభాగం లేదా భారత భూభాగంలోని కొన్ని భాగాలపై అమలు చేసే చట్టాలను రూపొందించడానికి భారత పార్లమెంటుకు అధికారం ఉంది. భారతదేశంలోని ఈ భూభాగంలో అన్ని రాష్ట్రాలు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు మరియు తాత్కాలికంగా భారత భూభాగంలో చేర్చబడిన ప్రాంతాలు ఉన్నాయి.
- రాష్ట్రం ఒక రాష్ట్ర సరిహద్దుల్లో చట్టాలను రూపొందించవచ్చు మరియు విధించవచ్చు. సూచించిన చట్టం మొత్తం రాష్ట్రానికి లేదా దానిలో కొంత భాగానికి వర్తించవచ్చు.
- ప్రపంచంలోని ఏ ప్రాంతంలోనైనా భారతీయ పౌరులకు మరియు వారి ఆస్తులకు వర్తించే గ్రహాంతర చట్టాలను రూపొందించడానికి పార్లమెంటుకు అధికారం ఉంది.

పార్లమెంటు చట్టాలకు మినహాయింపులు : భారత రాష్ట్రపతి 5 కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలలో శాంతి, సుపరిపాలన మరియు ప్రగతిని కాపాడుతూ చట్టాన్ని చేయవచ్చు. అవి డామన్ మరియు డయ్యూ, లడఖ్, అండమాన్ మరియు నికోబార్ దీవులు, లక్షద్వీప్, దాద్రా మరియు నగర్ హవేలీ. రాష్ట్రపతి చేసే చట్టం పార్లమెంటుతో సమానం. ఈ 5 కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలకు సంబంధించి భారత పార్లమెంటు అమలు చేసిన చట్టాలలో దేనినైనా రాష్ట్రపతి రద్దు చేయవచ్చు లేదా సవరణలు చేయవచ్చు.

కేంద్రం-రాష్ట్ర సంబంధాలు: శాసనసభ సభ్యుల పంపిణీ

భారత రాజ్యాంగం కేంద్రానికి మరియు రాష్ట్రానికి మధ్య మూడు రెట్లు శాసనసభ విషయాలను పంపిణీ చేసింది. ఇవి యూనియన్ తో వ్యవహరించే జాబితా 1, రాష్ట్రంతో వ్యవహరించే జాబితా 2 మరియు 7వ షెడ్యూల్ లోని ఉమ్మడి జాబితాతో వ్యవహరించే జాబితా 3 ఆధారంగా రూపొందించబడ్డాయి.

- యూనియన్ జాబితాలో పేర్కొనబడిన రక్షణ, బ్యాంకింగ్, కమ్యూనికేషన్, వాణిజ్యం, ఆడిట్, విదేశీ వ్యవహారాలు మొదలైన వాటికి సంబంధించిన చట్టాలను రూపొందించే అధికారం మరియు అధికారాలు భారత పార్లమెంటుకు ఉన్నాయి.
- శాంతిభద్రతలు, ప్రజారోగ్యం మరియు పారిశుధ్యం, వ్యవసాయం, పోలీసు మొదలైన అంశాలకు సంబంధించిన నష్టాలను కలిగించే అధికారం రాష్ట్ర శాసనసభకు ఉంది.
- క్రిమినల్ చట్టం, సివిల్ ప్రొసీజర్ వివాహాలు, విడాకులు, జనాభా నియంత్రణ, విద్యుత్తు, సామాజిక ప్రణాళిక, డ్రగ్స్ మొదలైన వాటికి సంబంధించిన చట్టాలను రూపొందించడానికి పార్లమెంటు మరియు రాష్ట్రం అర్హత మరియు అధికారం కలిగి ఉంటాయి.
- భారత రాజ్యాంగం రాష్ట్రం మరియు ఉమ్మడి జాబితా కంటే యూనియన్ జాబితాకు ప్రాధాన్యతనిస్తుంది. మరియు అదే విధంగా రాష్ట్ర జాబితాపై ఉమ్మడి జాబితా. అందువల్ల, యూనియన్ మరియు రాష్ట్రం మధ్య అతివ్యాప్తి చెందే పరిస్థితి ఏర్పడితే, మునుపటి వాటికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడుతుంది. ఉమ్మడి మరియు యూనియన్ జాబితాలు అతివ్యాప్తి చెందితే మునుపటిది మళ్ళీ ప్రబలంగా ఉంటుంది.

కేంద్ర రాష్ట్ర సంబంధాలలో పార్లమెంటరీ శాసనం

ఐదు అసాధారణ పరిస్థితులలో రాష్ట్ర జాబితాలోని ఏదైనా అంశంపై చట్టాలను రూపొందించడానికి రాజ్యాంగం పార్లమెంటుకు అధికారాలను ఇచ్చింది.

- రాజ్యసభ ఒక తీర్మానాన్ని ఆమోదించినప్పుడు: GSTల వంటి విషయాలలో రాష్ట్రానికి చట్టాలు చేయమని రాజ్యసభ పార్లమెంటును ఆదేశిస్తే, అటువంటి సందర్భాలలో, అటువంటి సంబంధిత విషయాలలో ఏ రకమైన చట్టాన్ని అయినా రూపొందించడానికి భారతదేశం యొక్క పార్లమెంటు సమర్థమవుతుంది. పార్లమెంటులో సభ్యుల ఓట్లలో మూడింట రెండొంతుల మెజారిటీతో ఈ తరహా తీర్మానాన్ని ఆమోదించాల్సి ఉంటుంది.
- జాతీయ ఎమర్జెన్సీ సమయంలో: జాతీయ అత్యవసర పరిస్థితి సమయంలో చట్టం యొక్క ప్రకటన అమలులో ఉంటుంది. అయితే, ఎమర్జెన్సీని నిలిపివేసిన 6 నెలల తర్వాత చట్టాలు అమలులోకి వస్తాయి.

- రాష్ట్రం అభ్యర్థన చేసినప్పుడు: రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ రాష్ట్రాలు కొన్ని సాధారణ విషయాలపై తీర్మానాన్ని ఆమోదించాలనుకున్నప్పుడు, ఆ సందర్భంలో, ఆ చట్టాలను రాష్ట్ర జాబితాలో అమలు చేయమని వారు పార్లమెంటును అభ్యర్థించవచ్చు. తీర్మానాలు ఆమోదించిన రాష్ట్రాలలో ఆమోదించబడిన చట్టం వర్తించబడుతుంది మరియు అమలు చేయబడుతుందని గమనించాలి.
- అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలను అమలు చేయడానికి: అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలు, సమావేశాలు మరియు ఒప్పందాలపై చట్టాలను రూపొందించడానికి మరియు అమలు చేయడానికి పార్లమెంటుకు అధికారం ఉంది. ఈ అధికారంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం తన అంతర్జాతీయ కట్టుబాట్లు మరియు బాధ్యతలను నెరవేర్చగలదు.
- రాష్ట్రపతి పాలన సమయంలో: ఒక రాష్ట్రంలో రాష్ట్రపతి పాలన విధించినట్లయితే, రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఏదైనా అంశంపై చట్టాలను రూపొందించే అధికారం పార్లమెంటుకు ఉంటుంది. రాష్ట్రపతి పాలన ముగిసినా పార్లమెంటు చేసిన చట్టం అమలులో ఉంటుంది. అటువంటి నష్టాన్ని రాష్ట్ర శాసనసభ ద్వారా మార్చవచ్చు లేదా తిరిగి అమలు చేయవచ్చని ఇక్కడ గుర్తుంచుకోవాలి.

రాష్ట్ర శాసనాలపై కేంద్రం నియంత్రణ

పార్లమెంటుతో పాటు, రాష్ట్ర చట్టంపై కేంద్ర ప్రభుత్వం కొంత నియంత్రణను కలిగి ఉండటానికి రాజ్యాంగం అనుమతిస్తుంది.

- రాష్ట్ర శాసనసభ ఆమోదించిన బిల్లులను రిజర్వ్ చేసుకునే హక్కు గవర్నర్ కు ఉంది. ఈ బిల్లులు రాష్ట్రపతి పరిశీలన కోసం సమర్పించబడతాయి (అధ్యక్షుడికి వాటిపై సంపూర్ణ సున్నా వీట్ ఉంటుంది.)
- ఆర్థిక బిల్లును రిజర్వ్ చేయమని రాష్ట్రాలకు సూచించడానికి లేదా ఆదేశించడానికి కేంద్రానికి అధికారం ఉంది. ఆర్థిక ఎమర్జెన్సీ సమయంలో రాష్ట్రపతి పరిశీలనలో ఉంచేందుకు రాష్ట్ర శాసనసభ ఈ బిల్లును ఆమోదించింది.
- రాష్ట్ర జాబితాలో పేర్కొనబడిన కొన్ని సమస్యలపై బిల్లులు రాష్ట్రపతి పూర్వపు ఆంక్షలతో మాత్రమే రాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడతాయి.

కేంద్రం మరియు రాష్ట్రం మధ్య పరిపాలనా సంబంధాలు

కార్యనిర్వాహక అధికారాల పంపిణీ

కార్యనిర్వాహక అధికారాలు కేంద్రం మరియు రాష్ట్రానికి విభజించబడ్డాయి. ఇవి రెండు ప్రధాన కారణాలపై భారతదేశం మొత్తానికి విస్తరించాయి-

- శాసనం యొక్క ప్రత్యేక అధికారం పార్లమెంటుకు ఉన్న విషయాలపై.
- హక్కులను వినియోగించుకోవడం కోసం, కొన్ని ఒప్పందాల ద్వారా అధికార పరిధి మరియు అధికారం దానికి ఇవ్వబడ్డాయి.

రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్రం యొక్క బాధ్యత

కేంద్ర ప్రభుత్వం తమ కార్యనిర్వాహక అధికారాలను అనియంత్రితంగా అమలు చేయడానికి మరియు అమలు చేయడానికి కార్యనిర్వాహక అధికారాలకు అవకాశం కల్పించడానికి రాజ్యాంగం రాష్ట్రాలపై ఆంక్షలు విధించింది. కాబట్టి, భారత పార్లమెంటు చేసిన చట్టాలతో సమన్వయం ఉండేలా రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక అధికారాలను పాటించాలి. రాష్ట్రంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక అధికారాలను అడ్డుకోకూడదు.

రాష్ట్రాలకు కేంద్రం దిశానిర్దేశం

కింది సందర్భాలలో కార్యనిర్వాహక అధికారాలను వినియోగించుకునేలా రాష్ట్రాన్ని ఆదేశించే హక్కు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉంది-

- జాతీయ లేదా రక్షణ కోణం నుండి కమ్యూనికేషన్ సాధనాల నిర్మాణం ముఖ్యమైనది.
- రాష్ట్రాల్లో రైల్వేల రక్షణ మరియు నిర్వహణకు సంబంధించిన కేసులు.
- పాఠశాల విద్య యొక్క ప్రాథమిక వయస్సులో విద్యార్థులకు సాధారణ భాష (మాతృభాష) వినియోగాన్ని అనుమతించడం.
- రాష్ట్రాలలో పెడ్యూల్డ్ తెగలకు సంబంధించిన పథకాల తయారీ మరియు దరఖాస్తు.

పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్

- రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ చైర్మన్ మరియు సభ్యులను గవర్నర్ నియమిస్తారు, అయితే, వారు రాష్ట్రపతి మాత్రమే తొలగించబడతారు
- రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ రాష్ట్రాలు కోరితే పార్లమెంటు ఉమ్మడి పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ను నియమించవచ్చు, అటువంటి సందర్భాలలో, రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ చైర్మన్ మరియు సభ్యులను రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు.
- UPSC గవర్నర్ అభ్యర్థన మరియు రాష్ట్రపతి ఆమోదం మేరకు రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ అవసరాలను తీర్చగలదు.
- UPSC ప్రత్యేక అర్హతలు కలిగి ఉన్న అభ్యర్థులకు అవసరమైన ఏవైనా సేవల కోసం ఉమ్మడి రిక్రూట్మెంట్ యొక్క రూపకల్పన మరియు నిర్వహణ పథకాలలో రాష్ట్రాలకు సహాయం చేస్తుంది

సమీకృత న్యాయ వ్యవస్థ

- భారతదేశంలో ద్వంద్వ రాజకీయాలు ఉన్నప్పటికీ సమీకృత న్యాయ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేశారు ఈ ఒకే కోర్టు వ్యవస్థ కేంద్ర మరియు రాష్ట్ర చట్టాలను అమలు చేస్తుంది
- భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి మరియు రాష్ట్ర గవర్నర్ తో సంప్రదింపులు జరిపి భారత రాష్ట్రపతి హైకోర్టు న్యాయమూర్తులను నియమిస్తారు. వారిని రాష్ట్రపతి కూడా తొలగించవచ్చు లేదా బదిలీ చేయవచ్చు రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ రాష్ట్రాలకు ఉమ్మడి హైకోర్టులను ఏర్పాటు చేసేందుకు పార్లమెంటుకు అధికారం ఉంది

అత్యవసర సమయంలో సంబంధాలు

- జాతీయ అత్యవసర సమయంలో, కేంద్రం ఏదైనా విషయంపై రాష్ట్రానికి ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చు
- రాష్ట్రపతి పాలన సమయంలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క విధులను మరియు రాష్ట్రంలో గవర్నర్ లేదా ఏదైనా ఇతర కార్యనిర్వాహక అధికారంలో ఉన్న అధికారాలను రాష్ట్రపతి స్వయంగా స్వీకరించవచ్చు.
- ఆర్థిక ఎమర్జెన్సీ సమయంలో, కేంద్రం ఆర్థిక హక్కు నియమాలను పాటించమని రాష్ట్రాలను ఆదేశించవచ్చు మరియు రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్న వ్యక్తుల జీతాలు మరియు హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల జీతాల తగ్గింపుతో సహా ఇతర అవసరమైన ఆదేశాలను రాష్ట్రపతి ఇవ్వవచ్చు.

ఆల్ ఇండియా సర్వీసెస్

- ఇండియన్ ఫార్వెస్ట్ సర్వీసెస్ (IFS) 1966లో దేశం యొక్క మూడవ ఆల్-ఇండియా సర్వీసెస్గా స్థాపించబడింది.
- భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 312 రాజ్యసభ ఆ మేరకు ఒక తీర్మానాన్ని ఆమోదించినట్లయితే, అఖిల భారత సర్వీసును స్థాపించడానికి పార్లమెంటుకు అధికారం ఇస్తుంది.
- ఈ మూడు సేవలు ఉమ్మడి హక్కులు మరియు హోదాతో ఏకీకృత సేవను ఏర్పరుస్తాయి, అలాగే దేశవ్యాప్తంగా స్థిరంగా ఉండే చెల్లింపు షెడ్యూల్లు.

కేంద్రం మరియు రాష్ట్రం మధ్య ఆర్థిక సంబంధాలు

పన్ను విధింపు అధికారాల కేటాయింపు

- యూనియన్ జాబితాలో పేర్కొనబడిన విషయాలపై పన్నులు విధించే ప్రత్యేక అధికారం పార్లమెంటుకు ఉంది
- రాష్ట్ర జాబితాలో పేర్కొనబడిన విషయాలపై పన్నులు విధించే ప్రత్యేక అధికారం రాష్ట్ర శాసనసభకు ఉంది
- యూనియన్ మరియు రాష్ట్రం రెండూ కాకరెంట్ లిస్ట్లో పేర్కొనబడిన విషయాలపై పన్నులు విధించవచ్చు
- పన్ను విధించే అవశేష అధికారం పార్లమెంటుకు ఉంది

పన్ను ఆదాయాల పంపిణీ

- పన్నులను కేంద్రం విధిస్తుంది కానీ రాష్ట్రాలు ఆర్టికల్ 268 కింద వసూలు చేస్తాయి. ఈ వర్గం కింద పన్నులు బిల్లుల మార్పిడి, చెక్కులు, షేర్ల బదిలీ మొదలైన వాటిపై స్టాంప్ డ్యూటీని కలిగి ఉంటాయి.
- పన్నులను కేంద్రం విధించింది మరియు వసూలు చేస్తుంది, అయితే వాణిజ్యంలో వస్తువుల అమ్మకాలు మరియు కొనుగోలు లేదా సరుకుల సరుకులపై ఆర్టికల్ 269 కింద రాష్ట్రాలకు కేటాయించబడతాయి.

- ఆర్టికల్ 269A ప్రకారం అంతర్జాతీయ వాణిజ్యంలో GSTని విధించడం మరియు వసూలు చేయడం.
- పన్నులను కేంద్రం విభజించి వసూలు చేస్తుంది కానీ ఆర్టికల్ 270 ప్రకారం రాష్ట్రం మరియు కేంద్రం మధ్య పంపిణీ చేయబడుతుంది.
- విధించిన పన్నులు వసూలు చేసే రాష్ట్రంలోనే ఉంచబడతాయి.

పన్నుయేతర ఆదాయాల పంపిణీ

- కేంద్రం: కేంద్రానికి పన్నుయేతర ఆదాయ మార్గాలలో ఈ క్రిందివి ఉన్నాయి:
 - పోస్టల్ మరియు టెలిగ్రాఫ్ సేవలు;
 - రైలు మార్గాలు
 - బ్యాంకింగ్
 - ప్రసారం చేస్తోంది
 - నాణేలు మరియు కరెన్సీ
 - కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ
 - Escheat మరియు లాప్స్.
- కేంద్రం రాష్ట్రాలు: కేంద్రం రాష్ట్రాలకు ప్రధానమైన పన్నుయేతర ఆదాయ మార్గాలు:
 - నీటిపారుదల
 - అడవులు
 - మత్స్య సంపద
 - రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ
 - Escheat మరియు లాప్స్.
- రాష్ట్రాలకు గ్రాంట్స్-ఇన్-ఎయిడ్: ఫెడరల్ ప్రభుత్వం నుండి రాష్ట్రానికి గ్రాంట్-ఇన్-ఎయిడ్ పొందేందుకు రాజ్యాంగం అనుమతిస్తుంది. చట్టబద్ధమైన గ్రాంట్లు మరియు విచక్షణాపరమైన గ్రాంట్లు గ్రాంట్స్-ఇన్-ఎయిడ్ యొక్క రెండు రూపాలు.
- చట్టబద్ధమైన గ్రాంట్లు: రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 275 అన్ని రాష్ట్రాలకు కాకుండా ఆర్థిక సహాయం అవసరమైన రాష్ట్రాలకు గ్రాంట్లను అందించడానికి పార్లమెంటుకు అధికారం ఇస్తుంది. వివిధ రాష్ట్రాలకు, ఈ మొత్తాలు భిన్నంగా ఉండవచ్చు. ప్రతి సంవత్సరం, ఈ నిధులు భారతదేశం యొక్క కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్రు కార్పొరేట్ చేయబడతాయి. వీటిని ఫైనాన్స్ కమిషన్ సిఫార్సుల ఆధారంగా రాష్ట్రాలకు పంపిణీ చేస్తారు.
- విచక్షణాపరమైన గ్రాంట్లు: ఆర్టికల్ 282 ప్రకారం కేంద్రం మరియు రాష్ట్రాలు రెండూ తమ శాసన అధికార పరిధికి వెలుపల ఉన్నప్పటికీ, ఏదైనా ప్రజా ప్రయోజనం కోసం ఏదైనా గ్రాంట్లను జారీ చేయడానికి అధికారం కలిగి ఉన్నాయి. ఈ గ్రాంట్లు అందించడానికి కేంద్రం ఎటువంటి బాధ్యత వహించదు మరియు నిర్ణయం పూర్తిగా దానిపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

- **ఇతర గ్రాంట్లు :** ఒక నిర్దిష్ట ప్రయోజనం కోసం ఒకసారి విరాళం ఇవ్వడానికి రాజ్యాంగం అనుమతించింది. ఉదాహరణకు, అస్సాం, బీహార్, ఒడిషా మరియు పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాలకు జనపనార మరియు జనపనార ఉత్పత్తులపై ఎగుమతి సుంకాలకు బదులుగా గ్రాంట్లు. ఫైనాన్స్ కమిషన్ సూచన ఆధారంగా, ఈ గ్రాంట్లను రాజ్యాంగం ప్రారంభమైన పదేళ్లపాటు పంపిణీ చేయాల్సి ఉంది.

కేంద్రం - రాష్ట్ర సంబంధాలపై ముఖ్యమైన సిఫార్సులు

పరిపాలనా సంస్కరణల కమిషన్

- రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 263 అంతర్-రాష్ట్ర మండలి ఏర్పాటును ఆదేశించింది.
- విస్తృతమైన ప్రజా సేవా అనుభవం మరియు నిష్పక్షపాత వైఖరి కలిగిన గవర్నర్ల నియామకం రాష్ట్రాలకు అత్యధిక అధికారాలు ఇచ్చారు.
- ఫెడరల్ ప్రభుత్వంపై వారి ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడానికి మరిన్ని ఆర్థిక వనరులను రాష్ట్రాలకు బదిలీ చేయాలి. రాష్ట్రాలలో వారి అభ్యర్థన మేరకు లేదా వారి చొరవతో కేంద్ర సాయుధ బలగాలను మోహరించడం.
- తమిళనాడు ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన రాజమన్నార్ కమిటీ కేంద్రం మరియు రాష్ట్ర మధ్య విద్యుత్ అసమతుల్యతను పరిష్కరించడానికి అనేక సిఫార్సులను అందించింది.

సర్కారియా కమిషన్ సిఫార్సు

- శాశ్వత అంతర్ రాష్ట్ర మండలి ఏర్పాటు
- ఆర్టికల్ 356 అవసరమైనప్పుడు మాత్రమే ఉపయోగించాలి.
- పార్లమెంటు అవశేష అధికారాన్ని కొనసాగించాలి.
- రాష్ట్ర బిల్లులను రాష్ట్రపతి వీటో చేసినప్పుడు, కారణాలను రాష్ట్రాలకు వెల్లడించాలి.
- రాష్ట్రాల అనుమతి లేకుండా సాయుధ బలగాలను మోహరించే హక్కు కేంద్రానికి ఉండాలి. అయితే రాష్ట్రాలను సంప్రదించడం అభిలషణీయం.
- రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని నియమించేటప్పుడు ముఖ్యమంత్రిని సంప్రదించే విధానాన్ని రాజ్యాంగంలో పేర్కొనాలి.

పుంబీ కమిషన్

- గవర్నర్లకు ఐదేళ్ల పదవీకాలం ఇవ్వబడుతుంది మరియు అభిశంసన ప్రక్రియ ద్వారా తొలగించబడుతుంది.
- రాష్ట్రాలకు అప్పగించబడిన అంశాలలో, పార్లమెంటరీ ప్రాధాన్యతను స్థాపించడంలో యూనియన్ అత్యంత జాగ్రత్తగా ఉండాలి.
- గవర్నర్లను నియమించేటప్పుడు పరిగణించవలసిన అనేక అవసరాలను ఇది నిర్దేశించింది:

- కొన్ని రంగాల్లో మంచి గుర్తింపు తెచ్చుకుని ఉండాలి.
- అతను రాష్ట్ర వాసి అయి ఉండాలి.
- స్థానిక రాజకీయాలతో సంబంధం లేని రాజకీయేతర వ్యక్తి అయి ఉండాలి.
- ఈ మధ్య కాలంలో ఆయన రాజకీయాల్లోకి రాకూడదు.
- రాష్ట్రపతి అభిశంసన ప్రక్రియను గవర్నర్లకు కూడా పోడిగించవచ్చు.
- ముఖ్యమంత్రి సభా వేదికపై తన మెజారిటీని ప్రదర్శించాలని గవర్నర్ పట్టుబట్టాలి మరియు దీనికి సమయ పరిమితిని విధించాలి.

